

Waarom zou je volwassen worden?
College-6

Theo Meereboer
& Petra Bolhuis
www.maieutiek.nl

Intrede van een uniek mens in de wereld

Arendt ;

- Nataliteit= geboortelijkheid = tegenovergestelde van sterfelijkheid. Het onverwachte dat verwacht mag worden van iedere nieuwe geboorte.

De Beauvoir;

- Deze nataliteit stopt niet bij kind, maar bij iedere hand die verlangend naar de wereld wordt uitgestoken, het kind maakt dit wakker omdat hij een hoop is, een project. (blz78)

Maieutiek 2019-najaar

Leven of sterfelijkheid centraal?

- De klassieke wereld en het grootste deel van het door het christendom gedomineerde westen ligt de nadruk op het sterven. 'Filosofie is leren sterven', zegt Cicero.
- Arendt en de Beauvoir leggen de nadruk op leren leven.
- Arendt legt nadruk op het nieuwe, Neiman op de onbevangingheid (een woord dat je in het hele werk van Arendt niet aantreft)

Maieutiek 2019-najaar

Zwemmen met haaien

Dat idee van onbevangingheid bij kinderen is een veelvuldig terugkerend thema. Gek genoeg zijn kleine kinderen hele perioden van hun kindertijd bang en terughoudend.

Toch klopt het idee in zekere zin; adolescenten kunnen dingen die volwassenen ook kunnen, met één groot verschil. Wanneer zij iets nieuws of spannends gaan doen is er eerst het enthousiasme en zelfs na een rationele uitleg over het gevaar is er niet de rem op het gedrag die wij volwassenen vaak hebben. (E.Crone het puberende brein blz. 113-116)

Maieutiek 2019-najaar

Een tweelingfiets!

Neiman schrijft over verwondering en dat dit element verdwijnt met de kennis.

Kritiek : Zonder kennis geen verwondering. Er moet ook kennis zijn van hoe iets werkt of normaal verloopt, om tot verwondering te kunnen komen. Het is veelal *onze* verwondering die optreedt als we meekijken door de ogen van een kind.

Maieutiek 2019-najaar

Betrouwbaarheid en vertrouwen

"Met haar groeiende vaardigheden ervaart het kind een toenemende samenhang van de haar omringende wereld en daarmee het groeiende besef dat de dingen zijn te doorgronden. *De wereld is mijn wereld; kijk eens hoe goed wij tweeën bij elkaar passen!*" blz. 87

Is dit de achterkant van Humes 'custom and belief'?

Er is echter nog niet echt sprake van vertrouwen bij een zuigeling omdat er ook geen wantrouwen is. Betrouwbare omgeving, ook sociaal gezien, heeft veel invloed op het ontstaan van de ervaring van een betrouwbare wereld.

Maieutiek 2019-najaar

'Wat gebeurt hier?'

Bij het kind ontwikkelt zich de rede in een poging om de herhaling van de gebeurtenissen te ordenen en de eigen rol daarin te verduidelijken.

Dan ontstaat ook de gedachte dat er een verschil is tussen de wereld zoals hij is en die zoals hij zou moeten zijn. Door frustratie, pijn en iets willen wat er niet is, ontdekt het kind het verschil.

Maieutiek 2019-najaar

Dogmatische rede

Dogmatische rede = alles is te weten, alles heeft zin én de rede kan dat allemaal ontdekken.

Rechtvaardigheid, redelijkheid en kennis het is allemaal een doel in de verte. Maar dat doel is een horizon; het wijkt, we komen nooit aan.

Dogmatische rede hoort bij een kind. Bij volwassenen wordt het een gevaarlijk fundamentalisme. (blz. 88/89)

Maieutiek 2019-najaar

Reacties op de kloof

Rousseau; blijft steken in woede en verontwaardiging en voedt kind op naar hoe de wereld zou moeten zijn. (98)

Hume; zijn en niet-zijn is enig belangrijke, behoren is een categorie waar we ons niet mee bezig *zouden moeten* houden. Dat we dat toch doen is geen kwestie van rede, maar van hartstocht. (101)

Kant zoekt een tussenpositie waarin onze rede ons vertelt hoe het zou moeten zijn en stelt dat we daar ook naar (zouden moeten) willen leven.

Maieutiek 2019-najaar

Probleem met een 'realistische volwassen' blik

'Zo is het gewoon'

'*Custom and believe*' is toereikend om ons gewone leven voort te zetten en het geeft rust en regelmaat, maar het heeft niets te maken met of iets waar is of niet, laat staan of het goed is of niet.

Hume is vader van het Britse conservatisme geworden, vooral omdat hij door het 'behoren' van de agenda te halen alle kritiek op wat is kan laten verstommen.

Maieutiek 2019-najaar

'Is en ought' bij aapjes

Kind heeft fantasie en verbeeldingskracht, maar dat is iets anders dan de kloof tussen zijn en behoren die we gaandeweg ontdekken.

Biologische is er een aanleg voor het waarnemen van onrechtvaardigheid (dus vóór er regels en wetten bestaan!) zoals aangetoond door de aapjes van de Waal

- http://www.ted.com/talks/frans_de_waal_do_animals_have_morals (12.48)

Maieutiek 2019-najaar